

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

สุรศักดิ์ นานานกุล, การบริหารงานผลิต, กรุงเทพฯ, โรงพิมพ์ไทยวัฒนานิษฐ์, บริษัท,
2517, หน้า 195 - 224 และ 235 - 269.

ริชาร์ด เจ. ชองเบอร์เกอร์, "เทคนิคการผลิตแบบญี่ปุ่น", กรุงเทพฯ, ซีเอ็ดดูเคชั่น, บริษัท,
2529, หน้า 105 - 196.

คณะกรรมการวิชาการสาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม, ระบบการผลิตแบบโตโยต้า, กรุงเทพฯ,
วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทยฯ, 2528.

นิพนธ์ เล้าประจง, ระบบการควบคุมการผลิตเชิงวิศวกรรม, สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี
(ไทย-ญี่ปุ่น), พิมพ์ครั้งแรก, 2529.

ภาษาอังกฤษ

Jack R. Meredith, and Thomas E. Gibbs, "The Management of Operation,
2nd ed," John Wiley & Sons, Inc., 1984, pp. 209 - 298.

David J. Sumanth, "Productivity Engineering and Management,"
McGraw-Hill, New York, 1985.

Alan Fields, "Method Study," Cassel, London, 1969.

RALPH M. BARNES, "Motion and Time Study Design and Measurement of
Work, 7th ed," John Wiley & Sons, Inc., 1980.

BHABA, R. SARKER, and ROY D. HARRIS, "The Effect of Imbalance in
a just-in-time Production System : A simulation study,"
International Journal of Production Research, Vol.26,
No.1, 1988.

- SHIGEO SHINGO, "Study of "TOYOTA" Production System from Industrial Engineering Viewpoint," Japan Management Associations, Tokyo Japan, 1981.
- Arcus, A.L. "COMSOAL : A Computer Method of Sequencing Operations for Assembly Lines," International Journal of Production Research, Vol.3, No.4, 1966.
- Everette, A.J. and Ebert, R.J. "Material Requirement Planning," Production and Operations Management, Prentice Hall Inc., Englewood Cliffs, N.J, 1978, pp. 561 - 568.
- Love, S.F. "Material Requirement Planning," Inventory Control, McGraw-Hill Book Company, 1979.
- Naddor, E. "Inventory System," John Wiley & Sons, Inc., 1966,
- New, C. "How to Set Safety Stock," Requirement Planning, Gower Press, 1979.
- Orlicky, J. "Material Requirement Planning, The New Way of Life in Production and Inventory Management," McGraw-Hill, N.Y., 1975.
- Salveson, M.E. "The Assembly Line Balancing Problem," The Journal of Industrial Engineer, Vol.6, No.3, 1955.
- Swann, D. "MRP : Is It A Myth or Panacea? Key to Answer. Is Commitment of Management to it," The Journal of Industrial Engineer, Vol.15, No.6, 1983, pp. 34 - 40.
- Whybark, D.C. and William, J.G. "Material Requirement Planning Under Uncertainty," Decission Sciences, October, 1976.

ภาคผนวก ก

การจัดสมดุ่ยสายงานการผลิต

การจัดสมดุ่ยสายงานการผลิต (Flow Line Balancing)

เป็นการจัดสรรแบ่งงานที่จะต้องทำในการผลิตหรือประกอบให้มีการไหลของงานสม่ำเสมอตลอดสายงาน โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. ให้มีอัตราการผลิตที่เพียงพอต่อความต้องการ
2. มีจำนวนสถานีงาน (Work Station) น้อยที่สุด สำหรับอัตราการผลิตที่ต้องการ
3. ในแต่ละสถานีงานมีเวลาในการปฏิบัติ (Processing time) เท่ากันหมดหรือใกล้เคียงกัน

Rank Postinal Weights (RPW) method มีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้ คือ

1. หาค่า RPW ของทุก ๆ งานย่อย ค่า RPW ของงานใดก็ตามจะเท่ากับผลรวมของเวลาทำงานย่อยนั้นกับงานย่อยอื่น ๆ ทั้งหมดที่ต้องทำต่อเนื่องจากงานย่อยนั้น
2. จัดลำดับงานย่อย (Task element) โดยเรียงที่มี RPW จากมากไปหาน้อย ใส่เวลาที่ต้องใช้และงานที่ต้องทำก่อนงานนั้น ๆ ไว้ในตารางด้วย เพื่อความสะดวกในขั้นต่อไป
3. จัดงานย่อยลงสถานีงาน โดยไล่จากงานย่อยข้างบน (ในตารางที่ได้ในข้อ 2) โดยไม่ให้ขัดแย้งกับเงื่อนไขลำดับงาน (Precedence Constraint) และให้เวลารวมของงานย่อยที่แต่ละสถานีงานมากที่สุด แต่ไม่ให้เกินรอบเวลา (Cycle time) ที่ต้องการ

BALANCE DELAY

เป็นตัววัดความสูญเปล่าเนื่องจากการว่างงานของสถานีงาน (Work station) เพราะการที่ไม่สามารถจัดความสมดุลย์ของสายงานการผลิตหรือประกอบได้อย่างสมบูรณ์

balance delay : =

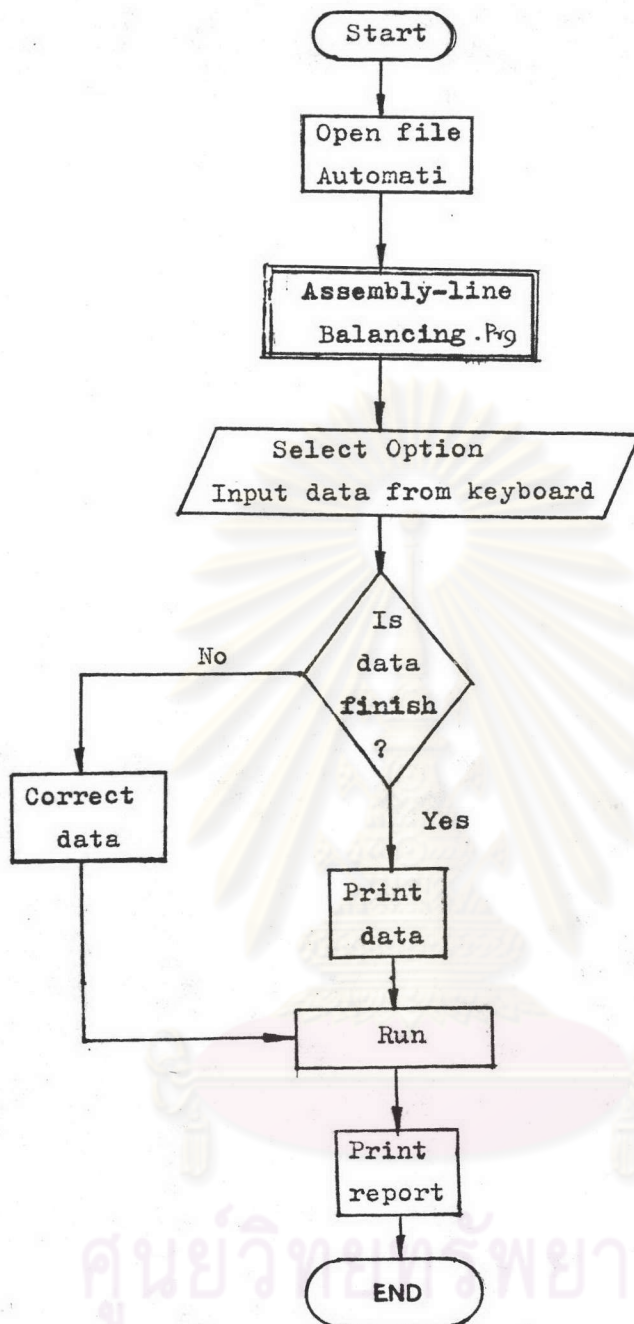
((จำนวน station * cycle time) - total work content) /

จำนวน station * cycle time)

วิธีการใช้งาน

1. Run Turbo
2. Run Automati. Pas
3. เครื่องจะสั่งให้ Input Data
4. หลังจาก Input data แล้ว เครื่องจะทำตามกระบวนการทางคอมพิวเตอร์แล้วแสดงผล
5. Print Report

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.1 แผนภูมิการไหลของโปรแกรมการจัดสมดุลย์สายการผลิต (Flow Line Balancing Program)

```

PROGRAM LINEBALANCING:
(* ***** *)
(* This program for arrange line balancing *)
(* Constrains : Rational element time (= Cycle time *)
(*           : Rational element (= 100 elements *)
(*           : RPW used for postcedence of each element 1 step (= 10 *)
(* If you want to change constrains you can change *)
(* 1. Rational element ) 100 . you change CONST max equal wanted element *)
(* 2. Cycle time is minute if you want change unit you can change equation *)
(*   of CycleTime *)
(* 3. RPW for postcedence 1 step )10 you must change file RPW.PAS , CONST *)
(*   ter *)
(* ***** *)

```

```

CONST zero = 0:
      one = 1:
      four = 4:
      max = 50:

```

```

TYPE ELEMENT      = one..max:
      ZEROONE     = zero..one:
      ONEFOUR    = one..four:
      ZEROMAX    = zero..max:
      ANSWER     = 'A'..'Z':
      ARRAELEMENT = ARRAY[ELEMENT] OF ELEMENT:

```

```

VAR PrecedenceElement      : ARRAY[ELEMENT,ELEMENT] OF ELEMENT:
      Precedence           : ARRAY[ELEMENT,ELEMENT] OF ZEROONE:
      TimeElement          : ARRAY[ELEMENT] OF REAL:
      NumberPrecedence.
      SumPrecedence        : ARRAELEMENT:
      CycleTime.TotalTime : REAL:
      NumberElement        : ELEMENT:
      Method                : ONEFOUR:
      Confirm.See.ToPrint.
      Correct               : ANSWER:
      Any                   : CHAR:
      Data.AgainMethod      : BOOLEAN:

```

```

PROCEDURE INPUT:
{ For inputting data }

```

```

VAR Demand.Hour           : REAL:
      Rank.ForPrecedence.
      ReRank.RankPrecedence : ELEMENT:

```

```

BEGIN

```

```

  CLRSCL:
  Data := TRUE:

```

```

  WHILE Data DO

```

```

BEGIN
  CLRSOR:
  WRITELN('*****');
  WRITELN('PRODUCTIVITY IMPROVEMENT OF ASSEMBLING REFRIGERATOR INDUSTRY:');
  WRITELN('      INDUSTRIAL ENGINEERING CU.CAMPUS. ');
  WRITELN('*****');
  WRITELN('      ***** FLOW LINE BALANCING ***** ');
  WRITELN(' ');
  WRITELN('      PRESENT BY ');
  WRITELN(' : MR. PRAJON PAKDEEKUL      E716457 : ');
  WRITELN(' ');
  WRITE(' PRESS ENTER TO CONTINUE : ');
  READLN(Any);
  CLRSOR:
  WRITELN(' *** Constrains of this program *** ');
  WRITELN(' : Rational element time (= Cycle time           : ');
  WRITELN(' : Rational element (= 100 elements                 : ');
  WRITELN(' : RPW used for postcedence of each element 1 step (= 10 : ');
  WRITELN(' ');
  WRITELN(' ');
  WRITELN(' *** ALL RIGHT WELCOME TO PROGRAM *** ');
  WRITELN(' ');
  WRITE('DEMAND UNITS PER DAY : ');
  READLN(Demand);
  WRITE('WORKING HOURS IN A DAY : ');
  READLN(Hour);
  WRITE('NUMBER OF RATIONAL ELEMENT : ');
  READLN(NumberElement);
  WRITE('ARE YOUR DATA SURE?(Y/N) : ');
  READLN(Confirm);
  IF UPCASE(Confirm) = 'Y' THEN
    Data := FALSE
  END; { while data }

  CycleTime := (Hour*60)/Demand;

  { Initial array precedence = 0 }

  WRITELN(' ');
  WRITELN(' ** IF YOU INPUT DATA WRONG . REMEMBER THAT WHAT ELEMENT '
    ' YOU CAN CORRECT      THEM LATER AND LIST THEM ** ');
  WRITELN(' ');
  WRITELN(' ');

  FOR Rank := 1 TO NumberElement DO

    FOR ReRank := 1 TO NumberElement DO

      Precedence[Rank, ReRank] := 0;

  { Loop for date of each element }

  TotalTime := 0;

```

```

FOR Rank := 1 TO NumberElement DO

BEGIN

WRITE('ELEMENT ',Rank,'. TIME ELEMENT (minute) : ');
READLN(TimeElement[Rank]);
WRITE('NUMBER OF PRECEDENCE OF THIS ELEMENT : ');
READLN (NumberPrecedence[Rank]);

{ Loop for precedence of each element }

IF NumberPrecedence[Rank] > 0 THEN

FOR ForPrecedence := 1 TO NumberPrecedence[Rank] DO

BEGIN

WRITE(ForPrecedence,'. PRECEDENCE OF THIS ELEMENT : ');
READLN(RankPrecedence);
PrecedenceElement[Rank,ForPrecedence] := RankPrecedence;
Precedence[RankPrecedence,Rank] := 1

END { for forprecedence };

SumPrecedence[Rank] := NumberPrecedence[Rank];
TotalTime := TotalTime+TimeElement[Rank];

END; { for rank }

END;

PROCEDURE FORCORRECT(VAR LikeSumPrecedence : ARRAYELEMENT);
{ For correct data }

VAR CorrectElement.Kerank,
ForPrecedence,RankPrecedence : ELEMENT;
ConfirmCorrect : ANSWER;
ContinueCorrect : BOOLEAN;

BEGIN

WRITELN(' ');
WRITE('** DO YOU WANT TO CORRECT DATA? (Y/N) ** : ');
READLN(Correct);
IF UPCASE(Correct) = 'Y' THEN

BEGIN

ContinueCorrect := TRUE;

WHILE ContinueCorrect DO

```



```

BEGIN

  CLRSCR;
  WRITE('WHAT ELEMENT DO YOU WANT TO CORRECT? : ');
  READLN(CorrectElement);

  { New initial }

  FOR ReRank := 1 TO NumberElement DO

    Precedence[ReRank.CorrectElement] := 0;

    TotalTime := TotalTime-TimeElement[CorrectElement];
    WRITE('ELEMENT '.CorrectElement,'. TIME ELEMENT (minute) : ');
    READLN(TimeElement[CorrectElement]);
    WRITE('NUMBER OF PRECEDENCE OF THIS ELEMENT : ');
    READLN (NumberPrecedence[CorrectElement]);

    { Loop for precedence of each element }

    IF NumberPrecedence[CorrectElement] > 0 THEN

      FOR ForPrecedence := 1 TO NumberPrecedence[CorrectElement] DO

        BEGIN

          WRITE(ForPrecedence,'. PRECEDENCE OF THIS ELEMENT : ');
          READLN(RankPrecedence);
          PrecedenceElement[CorrectElement,ForPrecedence] := RankPrecedence;
          Precedence[RankPrecedence.CorrectElement] := 1

        END: { for forprecedence }

        LikeSumPrecedence[CorrectElement] := NumberPrecedence[CorrectElement];
        TotalTime := TotalTime+TimeElement[CorrectElement];

        { Want to continue correct? }
        WRITELN(' ');
        WRITE('DO YOU WANT TO CORRECT AGAIN? (Y/N) : ');
        READLN(ConfirmCorrect);
        IF UPCASE(ConfirmCorrect) = 'N' THEN
          ContinueCorrect := FALSE

        END: { while ContinueCorrect }

      END: { if correct }

    END:

  PROCEDURE FORLIST:
  { List data }

```

```

VAR  LElement,StartPrecedence  : ELEMENT:
      Pickup                       : CHAR:

BEGIN

  CLRSCR:
  WRITELN(' ');
  WRITELN('$$$$$ CYCLE TIME (MINUTE) $$$ $$ : '.CycleTime:10:2);
  WRITELN(' ');
  WRITELN('-----');
  WRITELN(' ');
  WRITELN('ELEMENT'.' ' 'TIME ELEMENT (minute)', ' ' 'PRECEDENCE');
  WRITELN(' ');
  WRITELN('-----');
  WRITELN(' ');

  FOR LElement := 1 TO NumberElement DO

    BEGIN

      IF NumberPrecedence[LElement] = 0 THEN
        WRITELN(LElement:5,' ' 'Timeelement[LElement]:14:2.'-':17)
      ELSE

        BEGIN

          StartPrecedence := 1:
          WRITE(LElement:5,' ' 'Timeelement[LElement]:14:2.'
              ' ');

          WHILE StartPrecedence <= NumberPrecedence[LElement] DO

            BEGIN

              IF StartPrecedence = NumberPrecedence[LElement] THEN
                WRITELN(PrecedenceElement[LElement,StartPrecedence])
              ELSE
                WRITE(PrecedenceElement[LElement,StartPrecedence],',');
                StartPrecedence := StartPrecedence+1

            END: {for startprecedence}

          END: {else numberprecedence }

        IF (LElement = 15) OR (LElement = 35) OR (LElement = 55)
          OR (LElement = 75) OR (LElement = 95) OR (LElement = 115)
          OR (LElement = 135) OR (LElement = 155 ) THEN

          BEGIN

            WRITELN('');
            WRITE('^^ PRESS ANY KEY TO CONTINUE ^^ : ');
            READLN(PickUp)
          
```

```

        END { if LElement }

    END { for LElement }

END:
END:

PROCEDURE FORPRINT:
{ List data }

VAR  LElement.StartPrecedence  : ELEMENT:
      PickUp                      : CHAR;

BEGIN

    WRITELN(LST.' ');
    WRITELN(LST.'$$$$$ CYCLE TIME (MINUTE) $$$$$$ : ',CycleTime:10:2);
    WRITELN(LST.' ');
    WRITELN(LST.'-----');
    WRITELN(LST,'ELEMENT',' ', 'TIME ELEMENT (minute)'. ' ', 'PRECEDENCE');
    WRITELN(LST.' ');
    WRITELN(LST.'-----');
    WRITELN(LST,' ');

    FOR LElement := 1 TO NumberElement DO

        IF NumberPrecedence[LElement] = 0 THEN
            WRITELN(LST,LElement:5.' ',Timeelement[LElement]:14:2.'-':17)
        ELSE

            BEGIN

                StartPrecedence := 1:
                WRITE(LST,LElement:5.' ',Timeelement[LElement]:14:2.
                    ' ');

                WHILE StartPrecedence (= NumberPrecedence[LElement]) DO

                    BEGIN

                        IF StartPrecedence = NumberPrecedence[LElement] THEN
                            WRITELN(LST,PrecedenceElement[LElement,StartPrecedence])
                        ELSE
                            WRITE(LST,PrecedenceElement[LElement,StartPrecedence].'.');
                            StartPrecedence := StartPrecedence+1

                    END {for startprecedence}

                END {else numberprecedence }

            END:
        END:
    END:

```

```

PROCEDURE SEEDATA;
{ Ask that want to see data? }

BEGIN

    WRITELN(' ');
    WRITE('DO YOU WANT TO SEE DATA? (Y/N) : ');
    READLN(See);
    IF UPCASE(See) = 'Y' THEN

        BEGIN

            WRITE('DO YOU WANT TO PRINT ON PRINTER? (Y/N) : ');
            READLN(ToPrint);
            IF UPCASE(ToPrint) = 'Y' THEN
                FORPRINT
            ELSE
                FORLIST

        END

    END;

{$I COMSOAL.FAS}
{$I LARGEST.FAS}
{$I RPW.FAS}
{$I KILBRIDG.FAS }

{ main program }

BEGIN

    { Call procedure }

    INPUT:
    SEEDATA:
    FORCORRECT(SumPrecedence):
    IF UPCASE(Correct) = 'Y' THEN
        SEEDATA:

    { Choose method line balancing }

    AqsinMethod := TRUE;

    WHILE AqsinMethod DO

        BEGIN

            WRITELN(' ');
            WRITELN(' ');
            WRITELN(' ');
            WRITELN('WHAT METHOD DO YOU WANT TO ARRANGE LINE BALANCING?');
            WRITELN('1 : LARGEST CANDIDATE RULE');

```

```
WRITELN('2 : KILBRIDGE & WESTERE');
WRITELN('3 : RANKED POSITIONAL WEIGHTS');
WRITELN('4 : COMSOAL');
WRITELN('5 : EXIT THIS PROGRAM');
WRITELN(' ');
WRITE('** CHOOSE METHOD ** : ');
READLN(Method);
IF Method = 1 THEN
  LARGEST(SumPrecedence)
ELSE
  IF Method = 2 THEN
    KILBRIDGE(SumPrecedence)
  ELSE
    IF Method = 3 THEN
      RPW(SumPrecedence)
    ELSE
      IF Method = 4 THEN
        COMSOAL(SumPrecedence)
      ELSE
        AgainMethod := FALSE
      END
    END
  END
END { while againmethod }
```

END.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

```

PROCEDURE RPW(LikeSumPrecedence : ARRAELEMENT);
{ Select element for each station }

```

```

CONST two = 2;
      ten = 10;

```

```

TYPE ONETEN = one..ten;
      LINELAST = 0..20;
      LIST = ARRAY[ONETEN] OF ELEMENT;
      ARRAYLIST = ARRAY[ELEMENT] OF LIST;

```

```

VAR SetSelectTrue,
     SetNotSelect : SET OF ELEMENT;
     ElementStation : ARRAY[ELEMENT,ELEMENT] OF ELEMENT;
     Postcedence : ARRAYLIST;
     SumTime,SumWeight,
     TemporaryTime : ARRAY[ELEMENT] OF REAL;
     RankInStation,
     Noneprecedence : ARRAELEMENT;
     Select,Compare,
     SelectTrue,Rank,
     MaxElement,Kerank : ELEMENT;
     Station,RankNone,
     MemberSelectTrue,
     MemberNotSelect : ZEROMAX;
     EachNode : zero..ten;
     Line : LINELAST;
     MaxRPW,DelayTime,
     MaxDelay : REAL;
     Choice : ANSWER;
     Any : CHAR;
     EveryStation,
     EachStation,
     EachElement,
     Tryagain : BOOLEAN;

```

```

PROCEDURE FINDPOST;
{ Find Postcedence of every element }

```

```

BEGIN

```

```

  FOR Rank := 1 TO NumberElement DO

```

```

    FOR EachNode := 1 TO ten DO

```

```

      Postcedence[Rank][EachNode] := 0;

```

```

    { Fine Postprecedence of every element }

```

```

  FOR Rank := 1 TO NumberElement DO

```

```

    BEGIN

```

```

EachNode := 0;

FOR Rerank := 1 TO NumberElement DO

  IF Precedence[Rank,rerank] = 1 THEN

    BEGIN

      EachNode          := EachNode+1;
      Postcedence[Rank][EachNode] := ReRank;

      END: { if precedence }

    END: { for rank }

END:

PROCEDURE WEIGHT(PostList : LIST);
{ Find RPW of each element }

VAR  WorkNode      : ELEMENT;
      N            : integer;

BEGIN

  N      := 1;

  WHILE ( PostList[N] (> 0) ) DO
  BEGIN

    WorkNode      := PostList[N];

    SumWeight[Rank] := SumWeight[Rank] + TemporaryTime[WorkNode];
    TemporaryTime[WorkNode] := 0;

    N            := N + 1;

    { Call continue node }
    WEIGHT(Postcedence[WorkNode]);

  END: { while postcedence }

END:

PROCEDURE *NOPRECED:
{ Find elements which no have precedence }

BEGIN

  RankNone := 0;

  FOR Rank := 1 TO NumberElement DO

```

```

IF NOT(Rank IN SetSelectTrue) THEN
  IF LikeSumPrecedence[Rank] = 0 THEN

    BEGIN

      RankNone           := RankNone+1;
      NonePrecedence[RankNone] := Rank;

      END: { else LikeSumPrecedence }

END:

PROCEDURE DETERMIN:
{ Check selected element is not refused yet? }

BEGIN

  Sumtime[Station] := Sumtime[Station]+TimeElement[Select];

  { Check total time of each station (= cycle time? )

  IF Sumtime[Station] (<= CycleTime THEN

    BEGIN

      SelectTrue           := Select;
      MemberSelectTrue     := MemberSelectTrue+1;
      SetSelectTrue       := SetSelectTrue + [SelectTrue];
      RankInStation[Station] := RankInStation[Station] +1;
      ElementStation[Station,RankInStation[Station]] := SelectTrue;
      TryAgain            := FALSE;
      EachElement         := FALSE;
      IF MemberSelectTrue = NumberElement THEN
        EachStation := FALSE

    END { if sumtime }

  ELSE

    BEGIN

      SetNotSelect      := SetNotSelect + [Select];
      MemberNotSelect  := MemberNotSelect+1;
      Sumtime[Station] := Sumtime[Station]-TimeElement[Select];

      { Check that every element is not wanted? }

      IF MemberNotSelect = RankNone THEN

        BEGIN

          TryAgain      := FALSE;
          EachElement   := FALSE
        
```



```

END: { if membersselect }

ELSE
  TryAgain := FALSE

END: { else sumtime }

END:

PROCEDURE DATASTAT:
{ After selecting an element, keep element in station }

BEGIN

  IF MemberNotSelect < RankNone THEN

    FOR Rank := 1 TO NumberElement DO

      LikeSumPrecedence[Rank] := LikeSumPrecedence[Rank]-Precedence[SelectTrue.Rank]

    ELSE
      Eachstation := FALSE

  END:

  FUNCTION DELAY : REAL:
  { Find % delay time }

  VAR DStation : ELEMENT:

  BEGIN

    MaxDelay := 0:

    FOR DStation := 1 TO Station DO

      IF SumTime[DStation] > MaxDelay THEN
        MaxDelay := SumTime[DStation]:

      Delay := ((Station*MaxDelay)-TotalTime)*100/(Station*MaxDelay)

    END:

  PROCEDURE PRINTYES:
  { Print output on printer }

  VAR Forstation : ELEMENT:

  BEGIN

    WRITELN(LST.' ');
    WRITELN(LST.' ');
    WRITELN(LST.'          ** RANKED POSITIONAL WEIGHTS **');
    WRITELN(LST.' ');
    WRITELN(LST.'CYCLE TIME : '.MaxDelay:10:2);
  
```

```

WRITELN(LST,' ');
WRITELN(LST,'*****');
WRITELN(LST,'STATION', ' ', 'ELEMENT', ' ', 'TOTALTIME OF EACH STATION (minute)');
WRITELN(LST,'*****');
WRITELN(LST,' ');
WRITELN(LST,' ');

```

```

FOR ForStation := 1 TO Station DO

```

```

BEGIN

```

```

FOR Rank := 1 TO RankInStation[ForStation] DO

```

```

IF RankInStation[ForStation] <> 1 THEN

```

```

IF Rank = 1 THEN

```

```

WRITELN(LST,ForStation:5,' ',ElementStation[ForStation.Rank]:5)

```

```

ELSE

```

```

IF Rank = RankInStation[ForStation] THEN

```

```

BEGIN

```

```

WRITELN(LST,' ',ElementStation[ForStation.Rank]:5,
',sumtime[ForStation]:5:2);

```

```

WRITELN(LST,'-----',
'-----')

```

```

END {if rank}

```

```

ELSE

```

```

WRITELN(LST,' ',ElementStation[ForStation.Rank]:5)

```

```

ELSE

```

```

BEGIN

```

```

WRITELN(LST,ForStation:5,' ',ElementStation[ForStation.Rank]:5,
',sumtime[ForStation]:5:2);

```

```

WRITELN(LST,'-----',
'-----')

```

```

END

```

```

END: { for forstation }

```

```

WRITELN(LST,' ');

```

```

WRITELN(LST,' ');

```

```

WRITELN(LST,' ');

```

```

WRITELN(LST,'DELAY TIME = ',DelayTime:5:2,' %')

```

```

END:

```

```

PROCEDURE PRINTN();

```

```

{ Present output on screen }

```

```

VAR Forstation : ELEMENT;

```

```

BEGIN

```

```

WRITELN(' ');
WRITELN(' ');
WRITELN('          ** RANKED POSITIONAL WEIGHTS **');
WRITELN(' ');
WRITELN('CYCLE TIME : '.MaxDelay:10:2);
WRITELN(' ');
WRITELN('*****');
WRITELN('STATION.' 'ELEMENT' 'TOTALTIME OF EACH STATION (minute)');
WRITELN('*****');
WRITELN(' ');
WRITELN(' ');
Line := 0;

FOR ForStation := 1 TO Station DO

BEGIN

  FOR Rank := 1 TO RankInStation[ForStation] DO

    BEGIN

      Line := Line+1;
      IF RankInStation[ForStation] (<) 1 THEN
        IF Rank = 1 THEN
          WRITELN(ForStation:5, 'ElementStation[ForStation.Rank]:5)
        ELSE
          IF Rank = RankInStation[ForStation] THEN

            BEGIN

              WRITELN('ElementStation[ForStation.Rank]:5.
              'sumtime[ForStation]:5:2);
              WRITELN('-----'
              '-----')

            END {if rank}

          ELSE
            WRITELN('ElementStation[ForStation.Rank]:5)
          ELSE

            BEGIN

              WRITELN(ForStation:5, 'ElementStation[ForStation.Rank]:5.
              'sumtime[ForStation]:5:2);
              WRITELN('-----'
              '-----')

            END;

          IF Line = 15 THEN

            BEGIN

              WRITE('PRESS ANY KEY TO CONTINUE');

```

```

        READLN(Any);
        CLRSCH;
        Line := 0

    END { if line }

    END { for rank }

END: { for forstation }

WRITELN(' ');
WRITELN(' ');
WRITELN(' ');
WRITELN('DELAY TIME = '.DelayTime:5:2.' %');

END:

{ RPW program }

BEGIN

    { Call procedure }

    FINDPOST;

    FOR Rank := 1 TO Numberelement DO

        BEGIN

            FOR ReRank := 1 TO NumberElement DO

                TemporaryTime[ReRank] := TimeElement[Rerank];

                Sumweight[Rank] := TimeElement[Rank];

                WEIGHT(Postcedence[Rank]);

            END: { for rank }

            SetSelectTrue := [];
            Station := 0;
            EveryStation := TRUE;
            MemberSelectTrue := 0;

            { Select element of every station }

            WHILE EveryStation DO

                BEGIN

                    Station := Station+1;
                    SumTime[Station] := 0;

                    { Select element for a station }

```

```

EachStation      := TRUE;
RankInStation[Station] := 0;

WHILE EachStation DO

BEGIN

  { Call procedure }

  NOPRECED:

  { select an element }

  SetNotSelect   := [];
  EachElement    := TRUE;
  MemberNotSelect := 0;

  WHILE EachElement DO

  BEGIN

    { Loop for largest time element }

    MaxRPW := 0;

    FOR Compare := 1 TO RankNone DO

      IF ( Sumweight[NonePrecedence[Compare]] > MaxRPW )
        AND (NOT (NonePrecedence[Compare] IN SetNotSelect)) THEN

        BEGIN

          MaxRPW := Sumweight[NonePrecedence[Compare]];

          MaxElement := NonePrecedence[Compare]

        END;

      Select := MaxElement;

      { Loop for true select element }

      TryAgsin := TRUE;

      WHILE TryAgsin DO

        { Call procedure }

        DETERMIN:

      END: { loop each element }

      { Call Procedure }

```

```
DATASTAT:
END: { loop eachstation }
IF MemberSelectTrue = NumberElement THEN
  EveryStation := FALSE
END: { loop everystation }
{ Call function }
DelayTime := DELAY;
{ Present result }
CLRSCR:
WRITE('DO YOU WANT TO PRINT OUTPUT ON PRINTER? (Y/N) : ');
READLN(Choice);
{ Call procedure }
IF UPCASE(Choice) = 'Y' then
  PRINTYES
ELSE
  PRINTNO;
  WRITELN(' ');
  WRITE('PRESS ANY KEY TO CONTINUE : ');
  READLN(Any)
END:
```

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

การวางแผนความต้องการวัสดุ

การวางแผนความต้องการวัสดุ (Material Requirements Planning: MRP)

การวางแผนความต้องการวัสดุเป็นวิธีการคำนวณเพื่อเปลี่ยนจากตารางการผลิตหลัก (master schedule) ของสินค้าสำเร็จรูป หรือผลิตภัณฑ์ มาเป็นตารางความต้องการวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบต่างๆ (detailed schedule) โดยจะชี้ให้เห็นถึงปริมาณของวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนประกอบแต่ละชิ้นที่ต้องการ ในขณะที่เดียวกันยังบอกถึงกำหนดเวลาที่ต้องการออกคำสั่งซื้อ หรือให้จัดหาด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การผลิตได้สินค้าสำเร็จรูปที่ต้องการตามตารางการผลิตหลักที่กำหนดเอาไว้

MRP นี้จัดว่าเป็นวิธีการควบคุมวัสดุคงคลังวิธีหนึ่งที่เป็นประโยชน์มากต่อโรงงานอุตสาหกรรม ในการกำหนดตารางลำดับการผลิต (Production scheduling) และการสั่งซื้อวัตถุดิบต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถลดการลงทุนในรูปของวัสดุคงคลังที่ไม่จำเป็นลง

การผลิตหรือการประกอบทุกขั้นตอนของระบบการผลิตต้องใช้เวลา ซึ่งเวลาของกิจกรรมเหล่านี้จะต้องนำมาเกี่ยวข้องกับ MRP ด้วย ถึงแม้ว่าวิธีการคำนวณเวลาของแต่ละกิจกรรมจะไม่ยุ่งยากนักก็ตาม แต่ถ้าสินค้าชนิดนั้นประกอบด้วยส่วนประกอบหลายร้อยชิ้น การทำ MRP สำหรับกรณีเช่นนี้ต้องใช้คอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยในการคำนวณ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ต้องการอย่างถูกต้องและรวดเร็ว หลักการและรายละเอียดของคำจำกัดความที่ใช้ใน MRP จะขออธิบายอย่างพอสังเขปดังต่อไปนี้ อุปสงค์อิสระและอุปสงค์แปรตาม (Independent and Dependent Demand)

อุปสงค์ทั้งสองชนิดนี้เป็นพื้นฐานที่สำคัญของ MRP ซึ่งมีข้อแตกต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ

อุปสงค์อิสระ (Independent Demand) เป็นอุปสงค์ของสินค้าหรือบริการชนิด

โดยชนิดหนึ่งที่ไม่มีความสัมพันธ์ หรือเกี่ยวข้องกับสินค้าอย่างอื่น ตัวอย่างของอุปสงค์ชนิดนี้ได้แก่ สินค้าสำเร็จรูป และชิ้นส่วนของอะไหล่ต่าง ๆ โดยปกติแล้วอุปสงค์อิสระจะได้มาจากการพยากรณ์

อุปสงค์แปรตาม (Dependent Demand) เป็นอุปสงค์ของรายการวัสดุหรือชิ้นส่วนที่มีความสัมพันธ์โดยตรงกับสินค้าหรือบริการชนิดใดชนิดหนึ่งหรือหลายชนิดก็ได้ โดยอุปสงค์ชนิดนี้คำนวณค่าได้จากอุปสงค์อิสระ ผลที่ได้จะทำให้ทราบว่าจำเป็นต้องใช้วัตถุดิบชิ้นส่วนที่จะประกอบในแต่ละเดือนจำนวนเท่าใดจึงจะทำให้ได้สินค้าสำเร็จรูปตามตารางการผลิต

โดยปกติแล้วความต้องการหรืออุปสงค์ของสินค้าสำเร็จรูปสามารถหาค่าได้จากการพยากรณ์ ส่วนวัตถุดิบและส่วนประกอบต่าง ๆ ที่ต้องการใช้จะไม่หาค่ามาจากการพยากรณ์ แต่อาศัยการคำนวณย้อนกลับมาจากสินค้าสำเร็จรูป เพื่อหาจำนวนที่ต้องการใช้โดยตรง

MRP เป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับพิจารณาหาจำนวนของรายการวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนต่าง ๆ ที่เป็นตัวแปรตามทั้งหมด เช่น วัตถุดิบ งานระหว่างการผลิต ชิ้นส่วน และส่วนประกอบทั้งหลายเพื่อให้ได้สินค้าสำเร็จรูปตามจำนวนและเวลาที่กำหนดตามตารางการผลิต นี่จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ MRP เป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับการวางแผนและควบคุมวัสดุคงคลังในอุตสาหกรรมกันอย่างกว้างขวาง

ช่วงเวลานำ (Lead Times)

ช่วงเวลาสำหรับงานหนึ่งงานใด หมายถึง เวลาที่ใช้ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสิ้นสุดงานนั้น สำหรับการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมจะแบ่งช่วงเวลานำออกเป็น 2 ชนิด คือ ช่วงเวลานำของการสั่งซื้อวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วน และช่วงเวลานำของการผลิต

เวลานำของการสั่งซื้อ (ordering lead time) คือ ช่วงเวลาที่ใช้ไปสำหรับการสั่งซื้อของรายการใดรายการหนึ่ง โดยนับเวลาตั้งแต่เริ่มต้นออกไปสั่งซื้อจนกระทั่งของที่สั่งไว้มายัง รายการที่สั่งซื้อนั้นเป็นวัตถุดิบซึ่งผู้ขายมีสต็อกเอาไว้แล้ว ช่วง-

เวลานำของกรณีเช่นนี้จะสั้น เพราะใช้เวลาเพียงการขนส่งเท่านั้น แต่ถ้ารายการที่สั่งซื้อนั้น เป็นชิ้นส่วนที่ผู้ขายต้องทำการผลิตก่อน ช่วงเวลานำจะยาวกว่าซึ่งบางครั้งอาจใช้เวลาเป็นเดือนก็ได้

เวลานำของการผลิต (manufacturing lead time) เป็นช่วงเวลาที่จำเป็นต้องใช้ในกระบวนการผลิตหรือการประกอบ ซึ่งอาจผ่านเครื่องจักรหลายชนิด ตามใบกำหนดเส้นทาง (route-sheet) ช่วงเวลาที่ใช้ไปนี้ไม่เพียงแต่เป็นเวลาผลิต หรือประกอบเท่านั้น แต่จะต้องรวมเวลาสูญเสียเปล่าที่เกิดขึ้นด้วย

สำหรับ MRP แล้ว ช่วงเวลานำเหล่านี้มีความสำคัญมากเพราะจะถูกนำมาใช้สำหรับพิจารณาหาวันที่ควรเริ่มทำการประกอบชิ้นส่วน วันเริ่มต้นของการผลิตชิ้นส่วนและสำหรับกำหนดวันสั่งซื้อวัตถุดิบ

รายการวัสดุใช้ร่วม (Common use items)

ในอุตสาหกรรมการผลิตสินค้าโดยทั่วไปแล้ว มักจะมีวัตถุดิบพื้นฐาน ซึ่งใช้ผลิตชิ้นส่วนได้มากกว่าหนึ่งชนิด และชิ้นส่วนเหล่านี้ก็อาจใช้เป็นส่วนประกอบของสินค้าสำเร็จรูปได้อีกหลาย ๆ อย่าง เช่นเดียวกัน ตัวอย่างเช่น เหล็กเส้นชนิดหนึ่งอาจผลิตเป็นสกรูได้หลายชนิด และสกรูเหล่านี้แต่ละชนิดก็อาจใช้ในการประกอบสินค้าสำเร็จรูปได้หลายแบบหลายอย่างอีกเช่นเดียวกัน ซึ่ง MRP จะรวบรวมรายการวัสดุที่ใช้ร่วมกันนี้สำหรับการสั่งซื้อวัตถุดิบ หรือสำหรับการผลิตชิ้นส่วนต่าง ๆ แต่ละครั้งให้มีประสิทธิภาพ และประหยัดค่าใช้จ่าย

สิ่งที่จำเป็นสำหรับ MRP (Input to MRP)

ดังได้กล่าวมาแล้วในตอนแรกว่า MRP จะเปลี่ยนตารางการผลิตหลักของธุรกิจให้มาเป็นตารางแสดงรายละเอียดของวัตถุดิบ และส่วนประกอบที่จำเป็นต้องการสำหรับการผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ แต่อย่างไรก็ตาม การมีตารางการผลิตหลักเพียงอย่างเดียวก็ไม่ใช่เป็นการเพียงพอ เพราะยังขาดข้อมูลเกี่ยวกับโครงสร้างสินค้า เวลาที่ใช้ผลิต หรือใช้ประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน และสิ่งสำคัญอีกส่วนหนึ่งก็คือ ข้อมูลของวัสดุคงคลังที่ธุรกิจมีอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้นในที่นี้จึงขอสรุปว่าสิ่งที่จำเป็นสำหรับ MRP มีอยู่ 3 ประการ คือ

1. ตารางการผลิตหลัก (Master Production Schedule)
2. รายการวัสดุที่เป็นโครงสร้างสินค้า (Bill of Material File: BOM)
3. ข้อมูลของวัสดุคงคลังที่ธุรกิจมีอยู่ในปัจจุบัน (Inventory Record File)

ตารางการผลิตหลัก เป็นรายการที่แสดงให้เห็นว่ามีสินค้าชนิดใดบ้างที่ต้องทำการผลิต จำนวนผลิตของแต่ละชนิด และเวลาที่ต้องการจัดส่งให้แก่ลูกค้า รูปแบบที่ใช้กันโดยทั่วไปของตารางการผลิตหลัก แสดงไว้ดังรูปต่อไปนี้

สัปดาห์ที่	6	7	8	9	10
สินค้า P1			50		100
สินค้า P2		70	80	25	
ฯลฯ					

รูปแสดงตารางการผลิตหลักของสินค้า P1 และ P2 ที่ต้องจัดส่งในสัปดาห์ต่าง ๆ ช่วงเวลาที่ใช้ในตารางการผลิตอาจกำหนดเป็น วัน สัปดาห์ หรือเดือน ตามความเหมาะสมของการผลิตสินค้าชนิดนั้น ๆ โดยตัวเลขที่กำหนดลงในตารางจะต้องสอดคล้องกับค่าพยากรณ์ที่คำนวณไว้และต้องไม่เกินกำลังผลิตของโรงงานที่มีอยู่ด้วย

ความต้องการหรืออุปสงค์ของสินค้าในช่วงเวลาต่าง ๆ สามารถแบ่งย่อยออกเป็น 3 ประเภท คือ

ประเภทที่ 1 ได้แก่คำสั่งซื้อจากลูกค้าเฉพาะสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง หรือหลายชนิดโดยตรง คำสั่งซื้อประเภทนี้มักจะมีกำหนดเวลาที่ต้องการสินค้าของลูกค้าเป็นการแน่นอน ซึ่งต้องถือว่าเป็นความมั่นคงที่แผนกขายของบริษัทให้ไว้กับลูกค้า

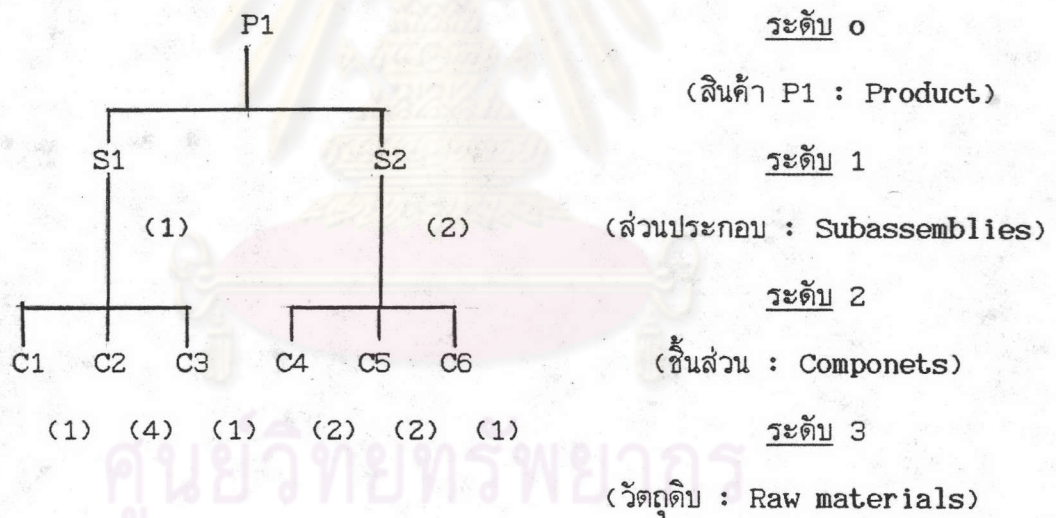
ประเภทที่ 2 ได้แก่ความต้องการที่ได้มาจากการพยากรณ์ ซึ่งคำนวณตามหลักการของวิชาสถิติจากข้อมูลในอดีตที่มีอยู่ และข้อมูลอื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อความต้องการสินค้า เช่น

สภาวะทางเศรษฐกิจ การแข่งขันทางการค้า และอื่น ๆ ประเภทนี้ถือว่าเป็นส่วนสำคัญของการกำหนดตารางการผลิตหลัก

ประเภทที่ 3 เป็นความต้องการชิ้นส่วนเพื่อใช้เป็นเครื่องอะไหล่ของร้านค้าซ่อมหรือร้านค้าย่อย ซึ่งความต้องการประเภทนี้มักจะแยกออกมาจากตารางการผลิตหลัก ทั้งนี้เนื่องจากความต้องการไม่เกี่ยวข้องกับความต้องการสินค้าในช่วงเวลาต่าง ๆ โดยตรง

รายการวัสดุ (BOM) ในการคำนวณหาปริมาณวัตถุดิบ หรือชิ้นส่วนที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งนั้น เราจำเป็นต้องทราบโครงสร้างของสินค้าชนิดนั้นอย่างละเอียดเสียก่อน แล้วจึงกำหนดปริมาณของวัตถุดิบ ชิ้นส่วน และส่วนประกอบ สำหรับประกอบเข้าด้วยกันเป็นสินค้าสำเร็จรูปให้ได้ตามจำนวนที่ต้องการ

ตัวอย่าง โครงสร้างสินค้า P1 แสดงได้ 2

รูปแสดงโครงสร้างสินค้า P1 แบบที่ 1

P1		
S1	(1)	
S2	(2)	
S1		
C1	(1)	
C2	(4)	
C3	(1)	
S2		
C4	(2)	
C5	(2)	
C6	(1)	(X) = จำนวนชิ้นส่วน

รูปแสดง โครงสร้างสินค้า P1 แบบที่ 2

จากรูปแสดง โครงสร้างสินค้า P1 ที่เขียนรูปแสดงไว้จะเห็นได้ว่า สินค้า P1 ประกอบด้วย ส่วนประกอบ 2 ชิ้นส่วน คือ S1 และ S2 ซึ่งส่วนประกอบทั้งสองนี้ก็จะประกอบด้วยชิ้นส่วน อีกจำนวนหนึ่งด้วย โดยระดับล่างสุดของ โครงสร้างสินค้าจะเป็นวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนที่สั่งซื้อ จากภายนอก โครงสร้างสินค้าเมื่อเขียนรายละเอียดทั้งหมดแล้วจะดูคล้ายปิรามิด ซึ่งส่วน ล่างจะส่งต่อขึ้นไปมาระดับสูงกว่า ตามตัวอย่างชิ้นส่วน C1 1 หน่วย, C2 4 หน่วย และ C3 1 หน่วย ประกอบเข้าด้วยกันเป็นส่วนประกอบ S1 ได้จำนวน 1 หน่วย ในทำนอง เดียวกัน ชิ้นส่วน C4 2 หน่วย, C5 2 หน่วย และ C6 1 หน่วย ประกอบเข้าด้วยกันเป็น ส่วนประกอบ S2 ได้จำนวน 1 หน่วย และเมื่อนำเอาส่วนประกอบ S1 1 หน่วย กับ S2 2 หน่วย มาประกอบเข้าด้วยกันก็จะได้สินค้า P1 จำนวน 1 หน่วย

ข้อมูลของวัสดุคงคลังที่ธุรกิจมีอยู่ในปัจจุบัน การบันทึกข้อมูลของวัสดุคงคลังที่มีอยู่ นิยมทำ เป็นแบบฟอร์มมาตรฐาน เพื่อความสะดวกในการบันทึก และค้นหารายละเอียดของชิ้นส่วน ต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ส่วนสำคัญของแบบฟอร์มที่ใช้จัดบันทึกรายการวัสดุคงคลังมักจะ

แบ่งออกเป็น 3 ส่วนใหญ่ ๆ คือ

1. ส่วนที่เป็นข้อมูลเฉพาะของชิ้นส่วน (Item master data segment) ซึ่งมีรายละเอียดของชิ้นส่วนนั้น ๆ ปรากฏอยู่ เช่น เลขที่ชิ้นส่วน รายละเอียด เวลานำ ต้นทุนมาตรฐาน สต็อกสำรอง ขนาดสั่งซื้อ ปริมาณเผื่อเสีย เวลาเตรียมการผลิต ช่วงเวลาผลิต ปริมาณการใช้ในปีที่แล้ว ฯลฯ

2. ส่วนที่แสดงสถานะของวัสดุคงคลัง (Inventory status segment) ในส่วนนี้จะแสดงสถานะของวัสดุคงคลังในช่วงเวลาต่าง ๆ ใน MRP การทราบข้อมูลของวัสดุคงคลังที่มีอยู่ในปัจจุบันถือว่าไม่เพียงพอ แต่จะต้องพิจารณาหาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของวัสดุคงคลังที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตด้วย ดังนั้น ในส่วนนี้จึงต้องมีข้อมูลของความต้องการชิ้นส่วนขั้นต้น จำนวนชิ้นส่วนที่รับตามกำหนดเวลาชิ้นส่วนที่มีอยู่ในมือ กำหนดเวลาออกคำสั่งให้จัดหา

3. ส่วนที่เป็นข้อมูลเพิ่มเติม (Subsidiary data segment) ส่วนนี้เป็นบันทึกรายละเอียดเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับชิ้นส่วนนั้น ๆ เช่น รายละเอียดของการสั่งซื้อพิเศษเหลือ หรือการควบคุมคุณภาพการเปลี่ยนแปลงทางวิศวกรรม และอื่น ๆ

เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้จัดทำ MRP ในโรงงานอุตสาหกรรม และปรับปรุงข้อมูลที่มีอยู่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะรายการวัสดุที่เป็นโครงสร้างสินค้าจะต้องปรับปรุงใหม่ ถ้าทางฝ่ายวิศวกรรมเปลี่ยนแปลงชิ้นส่วนบางรายการไปจากเดิม ในทำนองเดียวกันทางฝ่ายจัดซื้อ ก็จะต้องส่งข้อมูลของการสั่งซื้อของทุกรายการแจ้งให้แก่ผู้จัดทำ MRP ทราบด้วยเช่นเดียวกัน เพื่อให้ทราบสถานะของวัสดุคงคลังที่เกี่ยวข้องทุกรายการ ซึ่งอาจสรุปได้ว่า MRP จะใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพก็ต่อเมื่อผู้จัดทำได้รับข้อมูลตามโครงสร้างของระบบการวางแผนความต้องการวัสดุทันสมัยอยู่เสมอ และได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเป็นอย่างดี

ข้อดีของการวางแผนความต้องการวัสดุ : MRP

มีรายงานจากบริษัทที่ได้ใช้วิธีการ MRP สำหรับการวางแผนความต้องการวัสดุ พบว่ามีข้อดีเด่นอยู่หลายประการ คือ

1. ลดระดับวัสดุคงคลัง มีหลายบริษัทแจ้งว่าสามารถลงได้ถึง 40% จากเดิม
2. ลูกค้าได้รับบริการดีขึ้น
3. การผลิตสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์ (demand) ได้รวดเร็ว
4. ลดค่าใช้จ่ายของการเตรียมการผลิต
5. การใช้เครื่องจักรมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
6. ช่วยปรับปรุงตารางการผลิตหลักให้เหมาะสมยิ่งขึ้น
7. ต้นทุนการผลิตสินค้าลดลง

จากข้อดีเด่นหลายประการที่ได้กล่าวมาแล้วจึงทำให้ MRP ถูกนำไปใช้กันอย่างกว้างขวาง โดยใช้วิธีการ MRP ด้วยระบบคอมพิวเตอร์

ปัญหาที่ทำให้การวางแผนความต้องการวัสดุไม่ได้ผล

เนื่องจากมีหลายบริษัทได้นำเอาวิธีการ MRP มาใช้สำหรับการวางแผนความต้องการวัสดุ แล้วประสบปัญหาทำให้ MRP ใช้งานไม่ได้ผล จึงได้มีการค้นหาสาเหตุซึ่งพอสรุปปัญหาหลักที่มีความสำคัญได้ 4 ประการ ดังนี้คือ

1. ตารางการผลิตหลัก (Master schedule) ของโรงงานที่ใช้ยังไม่เหมาะสมกับระบบ MRP กล่าวคือ ตารางการผลิตหลักของโรงงานจะต้องมีความเป็นไปได้และไม่เกินกำลังผลิตที่มีอยู่ นอกจากนี้ยังจะต้องมีการพยากรณ์ และการจัดลำดับการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพอีกด้วย
2. การกำหนดรายการวัสดุที่เป็นโครงสร้างสินค้ายังไม่สมบูรณ์โดยขอบบรู้งมักเกิดขึ้นกับสินค้าที่ไม่สามารถพยากรณ์ได้ ตัวอย่างเช่น จำนวนตู้เย็นที่พินส์ต่าง ๆ ไม่ทราบ

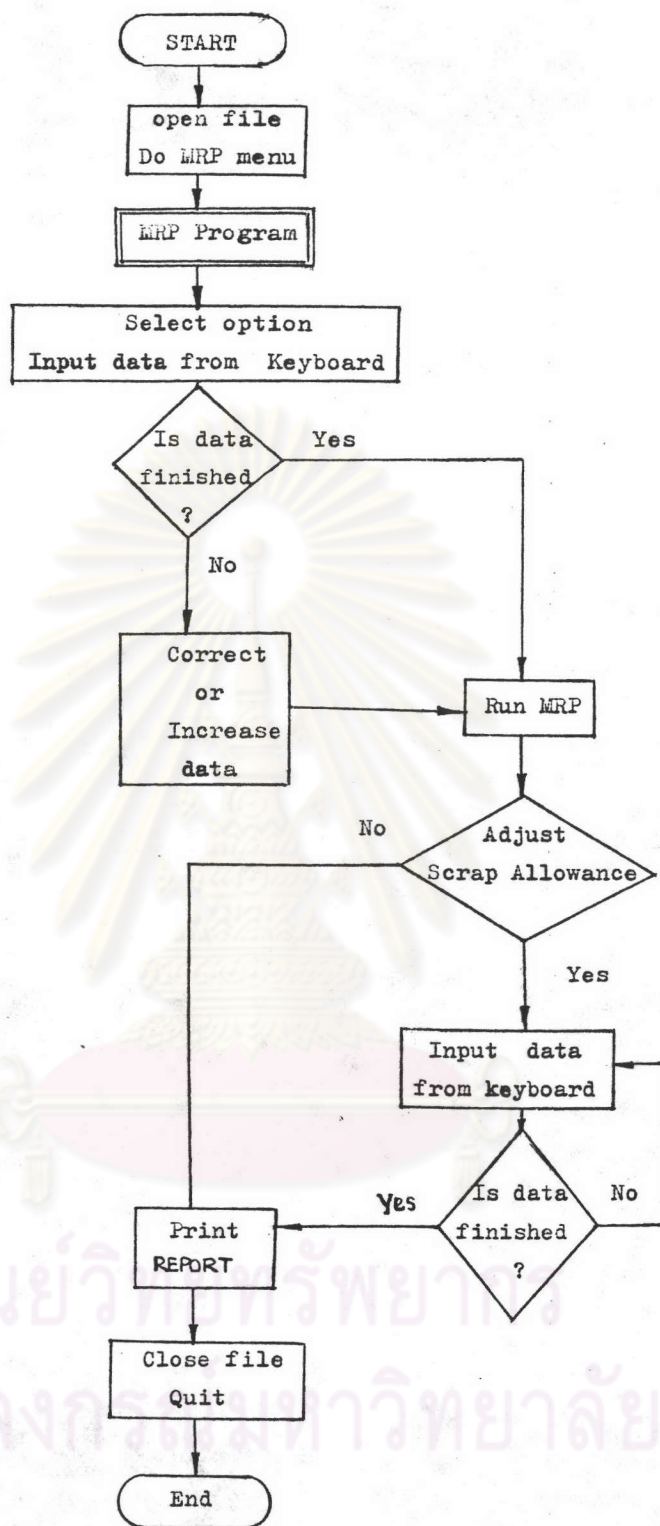
จำนวนที่แน่นอน

3. ความถูกต้องของบันทึกเอกสารต่าง ๆ ปัญหานี้เป็นเรื่องใหญ่ที่สุด เพราะว่าบันทึกจำนวนวัสดุคงคลังของบริษัททั้งหลายเกินกว่า 50% มีการผิดพลาดอยู่เสมอ ซึ่งบันทึกเอกสารเกี่ยวกับวัสดุคงคลังทุกรายการจะต้องถูกต้อง และมีการเก็บรักษาเป็นอย่างดี จึงจะทำให้ MRP ใช้งานอย่างได้ผล

4. ช่วงเวลานำ (lead time) ผิดพลาด มีบางบริษัทที่ไม่สามารถกำหนดช่วงเวลาของการสั่งซื้อและการผลิตได้แน่นอน ดังนั้น ถ้าช่วงเวลานำมากกว่าที่กำหนด ก็จะทำให้กำหนดเวลาเสร็จงานที่ MRP กำหนดไว้ต้องเคลื่อนออกไป ซึ่งส่งผลทำให้วัสดุคงคลังส่วนที่เป็นสินค้าระหว่างการผลิต (Work in process) เพิ่มจำนวนขึ้นแทนที่จะลง

สาเหตุเหล่านี้เป็นอุปสรรคสำคัญของการวางแผนความต้องการวัสดุ : MRP ซึ่งผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการวางแผน และควบคุมการผลิตจะต้องระมัดระวัง และหมั่นตรวจสอบอยู่เสมอ นอกจากนี้ จะต้องรีบดำเนินการแก้ไขข้อมูลที่ผิดพลาดในทันทีที่พบจึงจะทำให้การวางแผนความต้องการวัสดุด้วย MRP ประสบความสำเร็จตามความประสงค์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.2 แผนภูมิการไหลของโปรแกรมการการใช้วัสดุ (MRP Program)

ภาคผนวก ค.

ระบบคัมบัง

ระบบคัมบัง (Kanban System)

ระบบคัมบังเป็นระบบข่าวสารที่ช่วยควบคุมปริมาณการผลิตในทุกกระบวนการให้สอดคล้องสมดุลกัน เพื่อให้ระบบการผลิตเป็นไปอย่างราบรื่น ในการที่จะผลิตสินค้าที่จำเป็นในปริมาณที่จำเป็นเมื่อถึงเวลาที่จำเป็นของทุกกระบวนการผลิตของโรงงาน การผลิตดังกล่าวเรียกว่า เป็นการผลิตแบบทันเวลาพอดี (Just in time production system)

ในระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดีนี้ ระบบคัมบังจะต้องได้รับการสนับสนุนด้วยวิธีการต่าง ๆ 6 ประการ ดังต่อไปนี้

- การปรับเรียบการผลิต (Smoothing of production)
- การลดเวลาการเตรียมเครื่องจักร (Reducing of setup time)
- การวางผังติดตั้งเครื่องจักร (Design of maching layout)
- การกำหนดมาตรฐานของงาน (Standardization of jobs)
- กิจกรรมปรับปรุงงาน (Improvement activity)
- การควบคุมตัวเองโดยอัตโนมัติ (Automation)

คัมบังเป็นบัตรซึ่งใส่ไว้ในช่องพลาสติก ที่ใช้กันอยู่มี 2 ชนิด คือ

- คัมบังเบิกของ (Withdrawal Kanban)
- คัมบังสั่งผลิต (Production ordering Kanban)

ซึ่งรายละเอียดของบัตรคัมบังจะมีรายละเอียดจำนวนชิ้นของสินค้าที่กระบวนการหลังจะดึงจากกระบวนการหน้า ในขณะที่คัมบังสั่งผลิตจะแสดงถึงปริมาณที่กระบวนการหน้าจะต้องผลิต

ซึ่งเป็นการให้ข่าวสารด้านจำนวนของชิ้นส่วนของสินค้าที่จะถูกตั้งและผลิต เพื่อให้บรรลุถึงระบบทันเวลาพอดี

วิธีการตั้งของคัมบัง

- ระบบเบิกปริมาณคงที่แต่ช่วงเวลาเบิกไม่คงที่
- ระบบเบิกแบบช่วงเวลาเบิกคงที่แต่ปริมาณไม่คงที่

วิธีการส่งของคัมบัง

- ส่งชุดของชิ้นส่วนในปริมาณคงที่
- ส่งชุดของชิ้นส่วนในช่วงเวลาคงที่

การแยกชนิดของชิ้นส่วนที่จะจัดทำในแต่ละกระบวนการ

1. ชิ้นส่วนที่ผลิต (Fabricated part) เป็นชิ้นส่วนหลักในการนำมาประกอบต่อในกระบวนการของสายงานการประกอบ
  - 1.1 ชิ้นส่วนโลหะ
  - 1.2 ชิ้นส่วนพลาสติก
2. ชิ้นส่วนสั่งซื้อ (purchasing part) เป็นพวกชิ้นส่วนที่จะนำมาทำการประกอบในสายงานการประกอบ เช่น compresor, ชั้นวางของ (wire shelf), บานฟรีสเซอร์ (Freezer Frame) เป็นต้น

วัตถุประสงค์

ศึกษาวิเคราะห์ระบบการประกอบผลิตภัณฑ์ตู้เย็น โดยมุ่งเน้นการจัดการสูญเสีย

ด้านการจัดส่งและเบิกชิ้นส่วน ระหว่างกระบวนการที่ต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่ระบบการผลิตแบบทันเวลาพอดี

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

1. ศึกษากระบวนการชิ้นส่วนที่ผลิตเองและชิ้นส่วนสั่งซื้อสำเร็จรูปภายในประเทศที่ใช้ในสายงานการประกอบตู้เย็น
2. การดำเนินการศึกษาวิจัยของระบบชิ้นส่วนจะไม่รวมถึงชิ้นส่วนจากการสั่งซื้อ
3. การดำเนินการศึกษาวิจัย จะไม่ครอบคลุมถึงชิ้นส่วนที่ผลิตจากแหล่งอื่นที่มีผู้ผลิตเอง

ขั้นตอนในการดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการทำการศึกษาวิจัย มีขั้นตอนการดำเนินการเป็นขั้น ๆ ดังนี้

1. ศึกษาถึงระบบชิ้นส่วนทั้งหมดที่ใช้ในการผลิตและประกอบผลิตภัณฑ์ในกระบวนการต่าง ๆ ทุกกระบวนการ
2. กำหนดชนิดและปริมาณของชิ้นส่วนที่จะต้องใช้ตั้งหรือสิ่งผลิตในกระบวนการหน้าตามขั้นตอนการผลิต
3. ทำการจัดร่างตำแหน่งของวัสดุคงคลังชั่วคราว (Temporary storage) และกำหนดเส้นทางการไหลของระบบคัมบังตามชนิดของชิ้นส่วน โดยยึดถือผังโรงงานเป็นเกณฑ์
4. ทำการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอแนะแนวทางการดำเนินการ
5. ทดลองและสรุปผล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถลดปริมาณของวัสดุคงเหลือระหว่างกระบวนการ (work in process inventory) ลงได้

2. ทำให้ทราบถึงอัตราการผลิตรวมของสายการผลิต และกระบวนการที่เป็นจุดคอขวด (Bottle neck)
3. ช่วงเวลานำการผลิตสั้นลง
4. ทำให้เกิดความคล่องตัวในการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของความต้องการ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ง

การหาขนาดของแซมเปิ้ล

การหาขนาดของแซมเปิ้ล (Sample size)

ในการทำงานแต่ละขั้น (Task element) คนงานจะใช้เวลาทำงานไม่เท่ากันทุกครั้ง ถึงแม้ว่าเขาจะทำงานอย่างสม่ำเสมอ ก็ยังมีความแปรผันแบบสุ่ม (random Variation) อยู่เสมอ ดังนั้นถ้าคนงานทำงานเป็นระยะเวลาสั้น จะพบว่าเวลาทำงานของแต่ละขั้นจะมีการกระจาย (distribution) ซึ่งมีค่า mean เท่ากับ μ' และค่า Standard deviation เท่ากับ σ สองค่านี้เราจะหาได้ถ้าเราจับเวลาทำงานเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ปกติผู้วิเคราะห์เพียงแต่ไปยืนจับเวลาที่สถานีทำงานและจับเวลาสัก n ครั้ง แต่ละครั้งจะได้ค่าเวลาเป็น Z_1 ($i = 1, \dots, n$) นำค่าที่ได้มาแทนลงในสมการต่อไปนี้

$$n = \left[\frac{(Z/n) \sqrt{n \sum X_1^2 - (\sum X_1)^2}}{0.05 X_1/n} \right]^2 = \left[\frac{40 \sqrt{n \sum X_1^2 - (\sum X_1)^2}}{\sum X_1} \right]^2$$

= ขนาดของแซมเปิ้ล

ตัวอย่างการคำนวณ : การศึกษาเวลาของงานขั้นหนึ่ง ซึ่งมีชิ้นงาน (Task element) เดียว โดยจะทำการจับเวลาชิ้นงานนั้นสัก 5 ครั้งก่อน และทำการคำนวณหาขนาดของแซมเปิ้ลดังนี้

ลุ่มตัวอย่างที่	X_1 (1/100 นาที)	X_1^2
1	5	25
2	6	36
3	5	25
4	5	25
5	6	36
	$\sum X_1$	$\sum X_1^2$
	27	147

$$n = \left[\frac{40 \sqrt{5(147) - (27)^2}}{27} \right]^2$$

$$= 13.2 \quad = 14$$

จากการคำนวณแสดงให้เห็นว่าควรจะมีการศึกษาเวลา 14 ครั้ง แต่ผู้วิเคราะห์ไม่จำเป็นต้องสุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 9 ครั้ง เพราะเราสามารถสังเกตได้จากสูตรได้ว่า ถ้ามีการสุ่มตัวอย่างเพิ่มขึ้น ค่าของ n จะลดลงมาต่ำกว่า 14 สมมติว่าจะทำการสุ่มตัวอย่างเพิ่มอีก 5 ครั้ง รวมเป็นสิบครั้ง

สุ่มตัวอย่างที่	X_1 (1/100 นาที)	X_1^2
1	5	25
2	6	36
3	5	25
4	5	25
5	6	36
6	5	25
7	5	25
8	5	25
9	5	25
10	5	25

$$\sum X_1 = 52 \quad \sum X_1^2 = 272$$

$$n = \left[\frac{40 \sqrt{10(272) - (52)^2}}{52} \right]^2$$

$$= 9.5 \quad = 10$$

ปรากฏว่าสุ่มตัวอย่างรวมกันเพียง 10 ครั้งก็เป็นการเพียงพอตามหลักสถิติแล้ว ถ้าทำการสุ่มตัวอย่างน้อยเกินไป ก็ต้องสุ่มเพิ่มขึ้นไปเรื่อยๆ จนกระทั่งการสุ่มจริงๆ มีค่าเท่ากับหรือมากกว่าค่า n จึงจะหยุด

ภาคผนวก ๔.

BY PLANNER

PLANS PAGE

PARENT ITEM NO. PLANNER ITEM #	906433 DESCRIPTION	REF FEDDERS RFOSS-W4 5D UHT ENGINEERING DRAWING NO.	U/M	QTY. PER	I/T	I/C	PARENT	PARENT ITEM DESCRIPTION
10000	000655	ALUMINIUM SHEET .024"X 3'X 8'	SH	.001	3	0E	010000	REIN.PLATE,THERMO BOX REF
10000	000655	ALUMINIUM SHEET .024"X 3'X 8'	SH	.001	3	0E	010000	REIN.PLATE,CVAP.FRAME REF
10000	000710	COPPER TUBE 1/4"X.028"X50'	RL	.005	3	0F	012599	DRYER PROCESS TUBE RO6
10000	000744	COPPER TUBE 5/16"X.028"X50'	RL	.013	3	0F	029900	SUCTION LINE EXT. RO6
10000	005394	TERMINAL RING,AWG18X18STUD	EA	2.000	4	0D	023210	GROUND WIRE FOR COMP. REF.
10000	005339	THERMOSTAT T4MR136	EA	1.000	4	2D	085000	CONTROL BOX ASSY, SD. REF CRM.
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.009	3	0E	011000	CROSS REINFORCEMENT RO6
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.023	3	0E	011193	TOP BACK PLATE RO6 UNPAINT
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.031	3	0E	011207	UPPER FRONT PLATE RO6 UNPAINT
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.125	3	0E	036815	TOP CABINET SIDE RO6-05 UNPTD
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.040	3	0E	065170	LOWER FRONT PLATE RO6
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.004	3	0E	065188	RH-SIDE REINFORCEMENT RO6
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.004	3	0E	065193	LH-SIDE REINFORCEMENT RO6
10000	005487	COLD ROLL STL #24X4'XB'	SH	.031	3	0E	065773	COMP.MOUNT.PLATE RO6 NR UNPTD.
10000	005509	COLD ROLL STL #18X4'XB'	SH	.250	3	0E	047900	DOOR PANEL RO6 UNPAINT
10000	005576	COLD ROLL STL 0.6X1250X2200MM	SH	.250	3	0E	065218	CABINET SIDE RO6 UNPTD
10000	005576	COLD ROLL STL 0.6X1250X2200MM	EA	1.000	4	2G	011002	EVAPORATOR ASSY RO6
10000	005681	SUCTION LINE W/C CONNECT 1434MM	EA	1.000	3	2G	012074	EVAPORATOR PANEL RO6 UNPT
10000	005690	EVAPORATOR PANEL RO6 PURCHASE	LH	1.000	3	0F	011002	EVAPORATOR ASSY RO6
10000	005703	CAP.TUBE 081 ODX.031 IDX 12"	EA	2.000	4	2M	085413	FREEZ.COVER&FRM.ASSY "F" S-CRM
10000	006076	SCREW,MACH.TRUSS HD #6X1/4 SS	EA	2.000	4	2M	005700	FINAL ASSY MATERIALS RO6
10000	006289	LAMP RO811-12F-3	EA	1.000	4	2D	085642	CONTROL BOX ASSY, SD. REF CRM.
10000	014036	ZCS.G.I.SHEET #24X4'XB'	EA	.001	3	0E	010472	CATCH PLATE REF,UNPLATED
10000	014885	WIRE STRAP, LARGE	EA	1.000	4	0M	005700	FINAL ASSY MATERIALS RO6
10000	027081	COLD ROLL STL #20X4'XB'	SH	.001	3	0E	010000	REIN.PLATE,UPPER FRM.PLATE REF
10000	046052	DRYER STRAINER REF 9.5GRAMS	EA	1.000	4	2M	085700	FINAL ASSY MATERIALS RO6
10000	088625	ZCS.GI.SHEET 0.27MMX1000MMXB'	EA	.100	3	0E	056618	CABINET BOTTOM,ZCS RO6-06
10000	088625	ZCS.GI.SHEET 0.27MMX1000MMXB'	EA	.112	3	0E	065269	REAR WALL RO6 ZCS
10000	088625	ZCS.GI.SHEET 0.27MMX1000MMXB'	EA	.044	3	0E	065463	LH-BOTTOM SIDE RO6,ZCS
10000	088625	ZCS.GI.SHEET 0.27MMX1000MMXB'	EA	.056	3	0E	065480	RH BOTTOM SIDE RO6 ZCS
20000	002259	STRAPPING MATERIALS	RL	.053	4	0R	085012	PACKING MATERIALS RO6
20000	002275	STRAPPING SEAL BB-35-3-1	EA	3.000	4	0R	085012	PACKING MATERIALS RO6
20000	002399	WASHER	EA	5.000	4	4N	084397	FOAM CABINET ASSY RO6 UHT.
20000	002399	WASHER	EA	4.000	4	4N	005700	FINAL ASSY MATERIALS RO6
20000	005754	ABS SHEET 3.2MMX540MMX940MM	SH	1.000	3	2H	012696	FOOD LINEK RO6
20000	005908	NUT,CAP H6 BRASS FLD	EA	2.000	4	2M	085700	FINAL ASSY MATERIALS RO6
20000	005959	FREON -12	KG	.006	4	2K	064307	FOAM CABINET ASSY RO6 UHT.
20000	005959	FREON -12	KG	.120	4	2K	906433	REF FEDDERS RFOSS-W4 5D UHT
20000	005959	FREON -11	KG	.331	4	2K	084307	FOAM CABINET ASSY RO6 UHT.
20000	006009	PERMA GUM RO811-2	EA	1.000	4	2D	084307	FOAM CABINET ASSY RO6 UHT.
20000	006319	SWITCH RO811-12F	EA	1.000	4	2D	085000	CONTROL BOX ASSY, SD. REF CRM.
20000	006340	FLEXIBLE WIRE AWG #19 GREEN	EA	.320	3	2D	023210	GROUND WIRE FOR COMP. REF.
20000	006424	G.I SHEET #22X4'XB'	EA	.011	3	0E	011113	LH-SIDE REINFORCEMENT RO6-06
20000	006424	G.I SHEET #22X4'XB'	EA	.011	3	0E	011126	RH-SIDE REINFORCEMENT RO6-06
20000	006451	WIRE SHELF RO5-06	EA	1.000	4	2M	011240	WIRE SHELF ASSY RO6-06
20000	006505	WIRE SHELF SWING OPEN RO5-06	EA	1.000	4	2M	012004	WIRE SHELF SWING OPEN ASSY RO6
20000	006572	ALUMINIUM TRIM #1349-3.5 M.	LH	.125	3	2G	011070	SHELF GUARD RO6,06
20000	006599	ALUMINIUM TRIM #1345-3.5 M.	LH	.143	3	2G	011070	TRIM WIRE SHELF RO6,06
20000	006599	ALUMINIUM TRIM #1345-3.5 M.	LH	.143	3	2G	011177	TRIM WIRE SHELF RO6,06
20000	006602	ALUMINIUM TRIM #1303-3.50 M.	LH	.125	3	2G	006439	TRIM DOOR/FRM. RO6,06
20000	006709	COMP.SUCTION LINE PASSAGE REF	EA	1.000	4	2M	064307	FOAM CABINET ASSY RO6 UHT.

รูปแบบของบัญชีรายการวัสดุที่ใช้โดยผู้บริหาร/ฝ่ายจัดซื้อ

ประวัติผู้เขียน

นายผจญ ภักดีกุล เกิดวันที่ 31 สิงหาคม 2500 สำเร็จการศึกษาจากภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าฯ ธนบุรี เมื่อปีการศึกษา 2524 และเข้ารับการศึกษาระดับปริญญาโท ที่ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2527

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย